Dinin Mimarimize Etkisi

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Mimari**; bir toplumun ihtiyaçlarını karşılarken kültürel, sosyal, estetik ve dinî bakış açısını da yansıtan yapım tekniği ve sanatıdır. Sivil, dinî ve resmî mimari gibi türleri vardır.
- **Kültür**, bir toplumun nesilden nesile aktarılan maddi ve manevi değerlerinin tamamıdır. **Din ve kültür iç içedir**: din kültürü şekillendirir, kültür de dinin yaşanma biçimini etkiler. Mimari, kültürün ögelerinden biridir.
- İbadetler mimariyi etkilemiştir: **namaz** için cami, mescit ve namazgâhlar; **abdest ve temizlik** için şadırvan, çeşme ve hamamlar; **zekât ve sadaka** gibi yardımlaşma ibadetleri sayesinde aşevleri, sebiller ve kervansaraylar; **ilim** için medrese, mektep ve kütüphaneler yapılmıştır.
- **Külliye:** Merkezinde cami bulunan, çevresi medrese, imaret (aşevi), şifahane, hamam, kütüphane gibi yapılarla kuşatılmış yapı topluluğudur. Müslüman şehirlerinde şehrin merkezinde genellikle cami yer alır.
- Yapıların malzemesi bölgenin **iklim ve coğrafyasına** göre değişir: kimi yerlerde taş, kimi yerlerde ahşap yapılar yapılmıştır.
- Dinî mimariyle birlikte gelişen sanatlar: **hüsnühat** (hat), **tezhip**, **minyatür**, **çini**; ayrıca taş ve ahşap işçiliği ve **geometrik desenler**.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Yapıları görevleriyle eşleştiriniz.
1) Şadırvan 2) Kervansaray 3) Medrese 4) Sebil
a) Yolcuların konakladığı, dinlendiği yer
b) Abdest alınan yer
c) İnsanların su ihtiyacını karşıladığı yapı
ç) İlim öğrenilen eğitim kurumu

2 Merkezinde cami bulunan, çevresi medrese, aşevi, şifahane gibi yapılarla kuşatılmış yapı topluluğuna ne ad verilir?

A) Kervansaray B) Mektep C) Sebil D) Külliye

3 Doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.
(…) Din ve kültür birbirinden tamamen ayrıdır.
(…) Namaz ibadeti camilerin yapılmasını sağlamıştır.
(…) Yapı malzemeleri bölgenin iklimine göre değişebilir.
(…) Çini, dinî mimariyle gelişen sanatlardan biridir.

4 Kartlarda dinî mimariyle birlikte gelişen sanatlar verilmiştir. Soru işaretli karta hangi sanat gelmelidir?

Hüsnühat	Tezhip	?	Çini
Arap harflerinin güzel yazımı	Kenarları desenle süsleme	Küçük resimler çizme	Motifli porselen kaplamalar

5 Boşlukları doldurunuz.

a) Bir toplumun nesilden nesile aktarılan maddi ve manevi değerlerinin tamamına ..... denir.

b) Arap harflerinin güzel yazılması sanatına ..... denir.

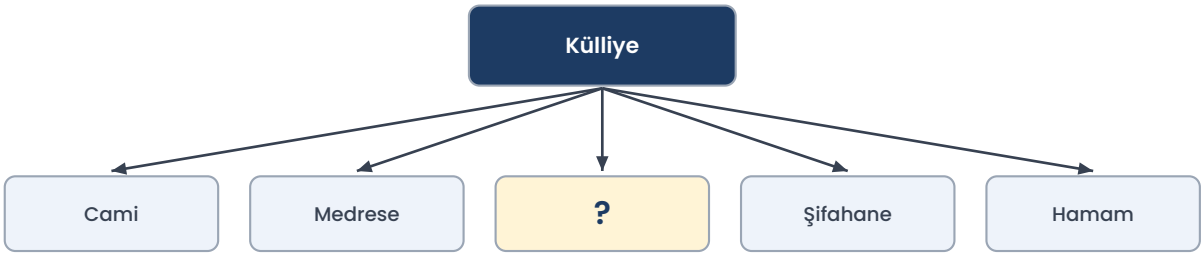
c) Hastaların tedavi edildiği tarihî yapılara ..... denir.

6 Abdest almak ve temizlenmek ihtiyacı aşağıdaki yapılardan hangisinin yapılmasını sağlamamıştır?

A) Şadırvan B) Kütüphane C) Çeşme D) Hamam

7 Mimarinin türlerinden üç tanesini yazınız.

8 Kavram haritasında bir külliyede bulunan yapılardan biri eksik bırakılmıştır. Boş kutuya uygun bir yapı yazınız.

9 Dinî mimari eserlerde sıkça görülen, süsleme ve simetrinin estetik yansıması olan desen türü hangisidir?

A) Geometrik desenler B) Karikatürler C) Fotoğraflar D) Afişler

10 Yaşadığınız yerdeki dinî mimariye örnek bir yapının adını ve ne işe yaradığını yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Tabloyu ibadetlerin ve değerlerin ortaya çıkardığı yapılarla tamamlayınız.

İbadet / değer	Ortaya çıkan yapılar
Namaz	.....
Temizlik ve abdest	.....
Zekât, sadaka, yardımlaşma	.....
İlim öğrenmek	.....

12 "Din kültürün özü, kültür ise dinin somut yansımasıdır." cümlesini mimariden bir örnekle açıklayınız.

13 Aşağıdaki yapılardan hangisi **ilim öğrenmeye** verilen önemin mimariye yansımasıdır?

A) Sebil B) Hamam C) Kütüphane D) Kervansaray

14 Külliyelerin toplum hayatındaki önemini iki örnekle açıklayınız.

15 Aşağıdakilerden hangisi dinî mimariyle birlikte gelişen sanatlardan biri **değildir**?

A) Heykeltıraşlık B) Çini C) Hüsnühat D) Tezhip

16 Kervansarayların yapılmasında hangi dinî değerin etkisi vardır? Açıklayınız.

17 Doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.
(…) Sebiller hem insanların hem hayvanların su ihtiyacını karşılamıştır.
(…) Müslüman şehirlerinde şehrin merkezinde genellikle cami bulunur.
(…) Medreselerde yalnızca din dersleri okutulmuştur.

18 Tezhip ile çini sanatlarını karşılaştırınız: Her biri nerede ve nasıl kullanılır?

19 Eski bir şehirde yapılan kazıda ortada bir cami, çevresinde medrese, aşevi ve hamam kalıntıları bulunmuştur.
Bu durum hangi sonuca ulaşmayı sağlar?

A) Burada yalnızca pazar kuruluyordu.
B) Burada bir kervansaray bulunuyordu.
C) Şehirde hiç okul yoktu.
D) Burada bir külliye bulunuyordu.

20 Yardımlaşma ve dayanışma değerinin mimariye yansımasına iki örnek yazınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Metni okuyunuz.
"Eski zamanlarda yolculuk yapan bir tüccar, akşam olunca yol üzerindeki büyük bir yapıya sığındı. Burada hayvanları için ahır, kendisi için oda ve yemek buldu. Ertesi sabah şehre ulaşınca önce şadırvanda abdest aldı, sonra camide namaz kıldı."
Metinde geçen dinî mimari yapıları ve her birinin işlevini yazınız.

22 Tabloda bazı yapılar ve yapılış amaçları verilmiştir. Hangi satırda **yanlışlık** vardır?

	Yapı	Yapılış amacı
I	Şifahane	Hastaların tedavisi
II	Mektep	Çocukların eğitimi
III	Namazgâh	Açık alanda namaz kılmak
IV	Kervansaray	Abdest almak

A) I B) II C) III D) IV

23 "Tarihî yapılar yalnızca taş ve tuğladan ibaret değildir; onları yapan insanların inancını ve duygularını da yansıtır." Bu düşünceyi dinî mimariden bir örnekle destekleyiniz.

24 Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

A) Hüsnühat – Arap harflerinin güzel yazımı
B) Minyatür – küçük resimler
C) Çini – taşa oyulan yazılar
D) Tezhip – kenarları desenle süsleme

25 Bir öğrenci "Dinî mimari yalnızca camilerden oluşur." diyor. Bu görüşü örneklerle değerlendiriniz.

26 Şehirlerde caminin merkezde yer alması, Müslümanların hayat anlayışı hakkında ne söyler?

A) Şehirlerin küçük olduğunu
B) İbadet ve bir araya gelmenin hayatın merkezinde olduğunu
C) Pazarların önemsiz olduğunu
D) İnsanların yalnız yaşamayı sevdiğini

27 Tabloda iki caminin bazı özellikleri verilmiştir (temsilî).

Tabloya göre bu iki cami arasındaki farkın temel nedeni nedir?

	Bulunduğu bölge	Ana malzeme
1. cami	Ormanı bol, yağışlı bir bölge	Ahşap
2. cami	Taşı bol, kurak bir bölge	Taş

28 Bir külliye planlayan mimar olduğunuzu düşününüz. Külliyenize koyacağınız dört yapıyı ve her birinin toplum için yararını yazınız.

29 Aşağıdakilerden hangisi "din ve kültürün iç içe olduğunu" gösteren bir örnek **değildir**?

A) Bir bilgisayar oyununun yeni sürümünün çıkması
B) Cami duvarlarının hat ve çinilerle süslenmesi
C) Şehirlerin cami etrafında gelişmesi
D) Bayramlarda camide bayramlaşma geleneği

30 Yaşadığınız şehirde ya da gördüğünüz bir yerdeki dinî mimari esere dair kısa bir tanıtım yazısı yazınız. (Yapının adı, ne işe yaradığı, dikkatinizi çeken bir süsleme ya da özellik)

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**